

MR. H.J. F. HEYMAN
1912-2008

door Michaël Hooykaas

Op 8 mei 2008 overleed H.J.F. (Han) Heyman in zijn appartement in Rotterdam. In die stad was hij in 1912 geboren en hij heeft er zijn hele leven –met een onderbreking tijdens zijn studie– gewoond. Na het Erasmiaans Gymnasium te hebben doorlopen ging hij in Leiden rechten studeren. Een voor de hand liggende studierichting: zijn vader was jaren advocaat in Rotterdam, zijn grootvader van vaderszijde notaris in Haastrecht. Die studie lag hem ook. Hij analyseerde scherp, overzag problemen snel, beschikte over een grote dosis gezond verstand en praktisch inzicht. Zijn studietijd werd niet door bijzondere gebeurtenissen gekenmerkt, één voor hem ingrijpend voorval daargelaten: zijn eerste kennismaking met zijn latere vrouw, Fietje Schouten. In Leiden sloot hij vriendschappen voor het leven, zoals met zijn studiegenoot M.S. van Oosten –de latere Procureur- Generaal bij de Hoge Raad– en met zijn jaarclubgenoten P. Sanders –de latere hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam– en H.J. Pot, later vooraanstaand advocaat in Haarlem.

Na zijn studie begon Han Heyman op tweentwintigjarige leeftijd als advocaat op het kantoor aan de Eendrachtsweg waar zijn

vader samen met mr. Krol en later ook mr. Jalink de praktijk had uitgeoefend. Van een hechte samenwerking in maatschapsverband was geen sprake, meer van een kantoorcombinatie waarin ieder zijn eigen gang ging. Dat laatste gold ook voor Han Heyman, die in de loop der jaren een geheel eigen praktijk wist op te bouwen. Zijn vader had al op vijftigjarige leeftijd, in 1929, de praktijk neergelegd om zich op adviseurschappen en commissariaten te concentreren.

In de Tweede Wereldoorlog leidde de advocatenpraktijk van Han Heyman een noodlijdend bestaan, zoals dat voor veel advocaten gold. In de jaren na de Tweede Wereldoorlog herstelde die praktijk zich; zo telde Han Heyman het Nederlands Beheers Instituut (NBI) onder zijn cliënten. In die jaren zijn op het kantoor onder anderen de latere hoogleraar W.J. Slagter en de latere president van de Hoge Raad, S. Royer, als advocaat werkzaam geweest. Han Heyman was een goed advocaat die niet ‘aan de weg timmerde’, een raadsman in de ware zin van het woord, die goed kon luisteren en door zijn analytisch vermogen en rustige optreden het vertrouwen van zijn cliënten genoot. Zoals zijn vader had gedaan, legde Han Heyman rond zijn vijftig-

ste de praktijk als advocaat neer, zij het dat hij nog wel enige jaren als zodanig ingeschreven bleef en, in de jaren zestig nog enige tijd als parttime secretaris van de Raad van Beroep voor de Directe Belastingen heeft gefungeerd. Na vervanging van die Raad door de Belastingkamers bij de gerechtshoven, is hem gevraagd raadsheer van de Belastingkamer van het Hof te 's-Gravenhage te worden. Hij heeft uiteindelijk niet naar die functie gesolliciteerd omdat zij hem te weinig dynamisch voorkwam. Hij wijdde zich voortaan aan commissariaten en bestuursfuncties, die hem overigens voldoende tijd lieten voor het lezen van een niet onaanzienlijk deel van de wereldliteratuur en voor studie van filosofische werken.

Van zijn commissariaten op uiteenlopende gebieden verdienen vermelding dat bij de V.I.R. (Verenigde Industrie Rotterdam, een gloeilampenfabriek aan de Oudedijk, waar later de supermarkt van Den Toom –thans Albert Heyn– gevestigd is) en dat bij Frans Swarttouw, een stuwadoors- en cargadoors-bedrijf dat werd overgenomen door Furness, bij welke laatste vennootschap Han Heyman eveneens commissaris werd evenals bij de familiebedrijven Machinefabriek Keller N.V., de binnenvaartrederij Gevelco N.V. en Begrafenisonderneming Van den Toorn. Han Heyman was bij uitstek geschikt als raadsman van de familie en bemiddelaar bij conflicten tussen generaties bij zo'n familiebedrijf. Hij was voorts jarenlang bestuurder, veelal voorzitter, van een aantal stichtingen op maatschappelijk en cultureel gebied: de G.Ph. Verhagen Stichting waarin het vermogen van de V.I.R. na liquidatie van haar

onderneming was ondergebracht, de Van Capellen Stichting, de Godefridus van Hees Stichting en de Hooykaas Lalau Stichting. Een aantal jaren was hij ook voorzitter van de vereniging het Rotterdamsch Leeskabinet, toen nog gevestigd in het oude woonhuis van Elie van Rijckevorsel aan de Parklaan in Rotterdam. Het langst is Han Heyman wel voorzitter/secretaris /penningmeester geweest van de Stichting Bisdom van Vliet te Haastrecht, een negentiende-eeuws woonhuismuseum, waarvan ook zijn vader al voorzitter was geweest. Tot hij diep in de tachtig was, zwaaide Han Heyman de scepter over het museum, met aandacht zowel voor de dagelijkse gang van zaken als voor het behoud van de collectie. Zo vervulde hij ook zijn andere bestuursfuncties: beminnelijk maar niet van zijn stuk te brengen, met een goed ontwikkeld gevoel voor financiële zaken en commercie. Niet in de eerste plaats gedreven door hooggestemde idealen maar *down to earth* en plichtsgetrouw. Zonder ophef zijn steentje bijdragend aan vooral de Rotterdamse samenleving. Dat bracht hem, door toedoen van zijn vriend de liberale voorman mr. H. van Riel, in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw ook op het politieke strijdtoneel. Hij maakte één zittingsperiode deel uit van de VVD-fractie in de Rotterdamse gemeenteraad, in welke fractie hij zich vooral met de portefeuille Haven bezighield. Daarna was hij, eveneens voor één periode, lid van Provinciale Staten van Zuid-Holland en lid van het hoofdbestuur van de VVD. 'Politieke strijdtoneel' is overigens niet het bij uitstek bij Han Heyman passende woord. Hij was weliswaar de liberale

Han Heyman bouwde een geheel eigen, vooral Rotterdamse, advocatenpraktijk op. Hij was een 'raadsman' in de ware zin van het woord. Daarna wijdde hij zich aan vele Rotterdamse bestuursfuncties bij bedrijven en bij talrijke stichtingen op maatschappelijk en cultureel gebied waarvan hij met gevoel voor financiën en commercie de belangen zeer plichtsgetrouw behartigde. Ook begaf hij zich op het politieke strijdtoneel. Een bescheiden Rotterdammer zonder ophef over zijn belangrijke werk.

(foto uit familiebezit)

beginselen toegedaan, een echte partijganger was hij niet. Voor hem stond het algemeen belang op de voorgrond; ambitieus was hij niet en hij liet zich in zijn handelen ook in de politiek veeleer leiden door wat hij het juiste achtte dan door partijpolitieke overwegingen.

Han Heyman heeft, zoals het een rechtgeaard Rotterdammer betaamt, in bescheidenheid en zonder ophef zijn bijdrage aan de Rotterdamse samenleving geleverd. Hij stond velen terzijde met raad en daad, was trouw en toegewijd aan zijn vele vrienden en aan zijn gezin en bovenal aan zijn vrouw. Zij nam de eerste plaats in zijn leven in; haar overlijden heeft een zware schaduw geworpen over de laatste twintig jaren van dat leven, waarop hij overigens met dankbaarheid placht terug te kijken.

